

Hvorfor gir vi bort så mye klær til Fretex og hva skjer med klær som er ødelagt.

Forskerne: 9 elever fra 4a på Bondi skole.

Innledning

I klassen har vi hatt om bærekraftig utvikling. Vi sett på "Klessjokket", vi har sett filmer om produksjon av klær og vi har også sett flere filmer om resirkulering. I en av filmene fortalte de at Fretex får inn 50 tonn med klær i Norge hver dag. Det syntes vi var veldig mye, og syntes ikke at det virket veldig bærekraftig. Vi bestemte oss for å finne ut mer om hvorfor så mye klær blir gitt bort.

Problemformulering: Vi brukte litt tid for å finne ut hvordan problemformulering skulle være, og endte opp med "Hvorfor gir vi bort så mye klær til Fretex, og hva skjer med klær som er ødelagt."?

Hvorfor er det slik?

Vi satt oss ned og prøvde å tenke på grunner til at folk gir bort klær til Fretex. Det ble veldig mange hypoteser.

- Klærne er for små.
- De er ødelagte.
- De er umoderne.
- Skapet er fullt.
- De er brukt, så jeg tror ingen vil ha dem.
- Jeg har prøvd å gi klærne bort til noen jeg kjenner, det som er igjen gir jeg til Fretex
- Jeg liker de ikke lenger.

Siden det er så mye klær som gis bort, tror vi at det er flest som svarer at skapet er fullt, klærne er umoderne eller at de ikke liker dem lenger.

På hva som skjer med klær som er ødelagt, hadde vi disse hypotesene:

- Jeg fikser dem.
- Jeg gir dem til Fretex.
- Jeg kaster dem.
- Jeg syr dem om.
- Jeg gir klærne til venner og familie.

Siden så mye klær gis til Fretex, tenker vi at kanskje flest vil svare at de gir ødelagte klær til Fretex.

Plan for undersøkelsen

Planen var at vi skulle lage en digital undersøkelse i Google forms og et intervju på papir. Vi delte oss i to grupper der den ene gruppa planla den digitale undersøkelsen, og den andre planla intervju, og så gjorde vi det. Vi sendte den digitale undersøkelsen med fem spørsmål til alle foreldrene på 4.trinn (68 elever), og ba dem om å sende den videre. Intervjuene skulle vi gjøre hjemmefra.

Hent opplysninger:

Vi laget en digital undersøkelse. Da var en sekretær som koblet Chromebook opp til den digitale tavlen. Da lærte vi å lage undersøkelse på Google forms samtidig som vi fant ut hva vi ville spørre om. Det tok litt tid. Læreren vår sendte undersøkelsen ut til alle foreldrene på 4.trinn, og ba dem om å sende den videre. Etter at vi hadde laget den digitale undersøkelsen, brukte vi de samme spørsmålene til intervju. Under ser dere hvordan intervjuet vårt så ut.

Undersøkelse om klær

Vi er noen elever på 4.trinn på Bondi skole, og vi har hørt at Fretex får inn 50 tonn med klær hver dag i Norge, og lurer på hvorfor det er så mye.

Vi har laget denne undersøkelsen, og håper at du vil svare på den. Det er 5 spørsmål.

1.Gir du bort klær til Fretex?

2.Hvorfor gir du bort klær til Fretex?

3.Hva gjør du med klær som er ødelagt?

4.Hvis klærne blir reparert, hvem reparerer dem?

5.Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?

Mann _____ Dame _____

Hvor mange år er du?

Under 20 _____ 21-35 _____ 36-50 _____ 51-70 _____ Over 71 _____

Dette har vi funnet ut:

De aller fleste som svarte på undersøkelsen og intervjuene, gir bort klær til Fretex. I undersøkelsen kunne man kan klikke på flere alternativer.

Her er svarene fra den digitale undersøkelsen:

1. Gir du bort klær til Fretex?

Ja: 112 Nei: 3

2.Hvorfor gir du klær til Fretex ?

De er ødelagt: 20

De passer ikke lenger i størrelse: 71

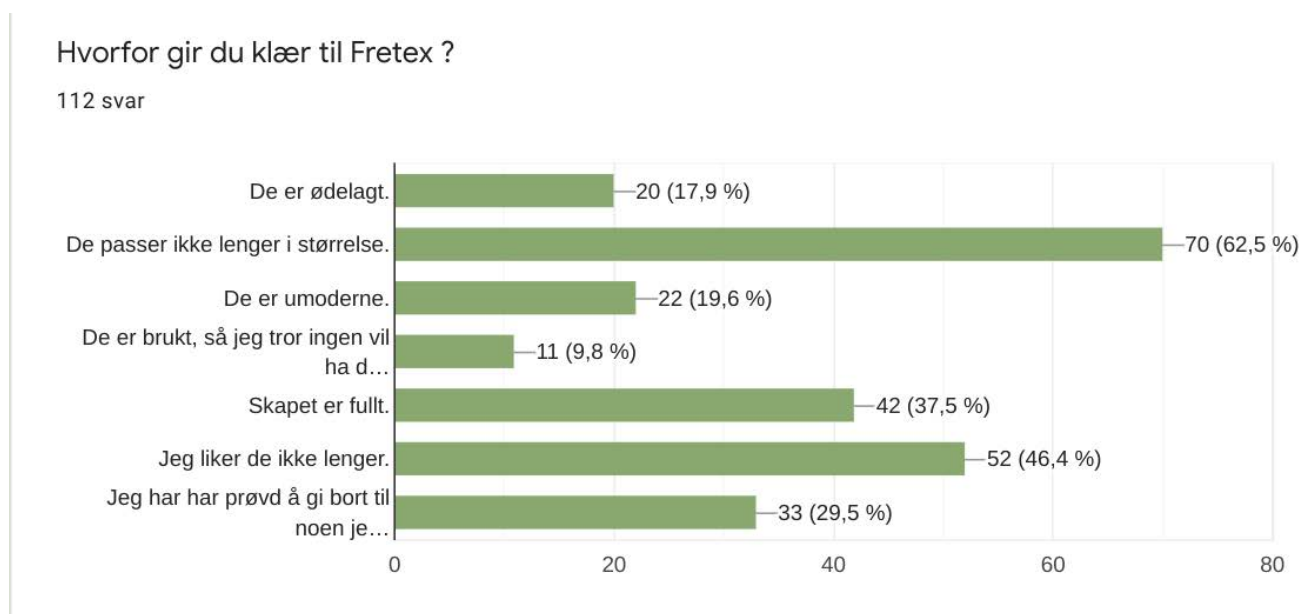
De er umoderne: 22

De er brukt og ingen jeg kjenner vil ha dem: 11

Skapet er fullt: 41

Jeg liker de ikke lenger: 52

Jeg har har prøvd å gi bort til noen jeg kjenner, det som er igjen gir jeg til Fretex: 33

Av hypotesene våre, var det "De passer ikke lenger i størrelse" som hadde flest svar (70). Det syntes vi var litt fint, selv om det ikke var det vi trodde, fordi det er jo en bærekraftig grunn til å gi bort klær. Det vi ikke synes var så fint var at veldig mye klær blir gitt bort fordi man ikke liker klærne (52), de er umoderne (22) eller at skapet er fullt (42), og det var jo det vi trodde var grunnen til at så mye klær blir gitt bort. Det er ikke bærekraftig.

3.Hva gjør du med klær som er ødelagt?

Jeg fikser dem. 68

Jeg gir dem til Fretex. 52

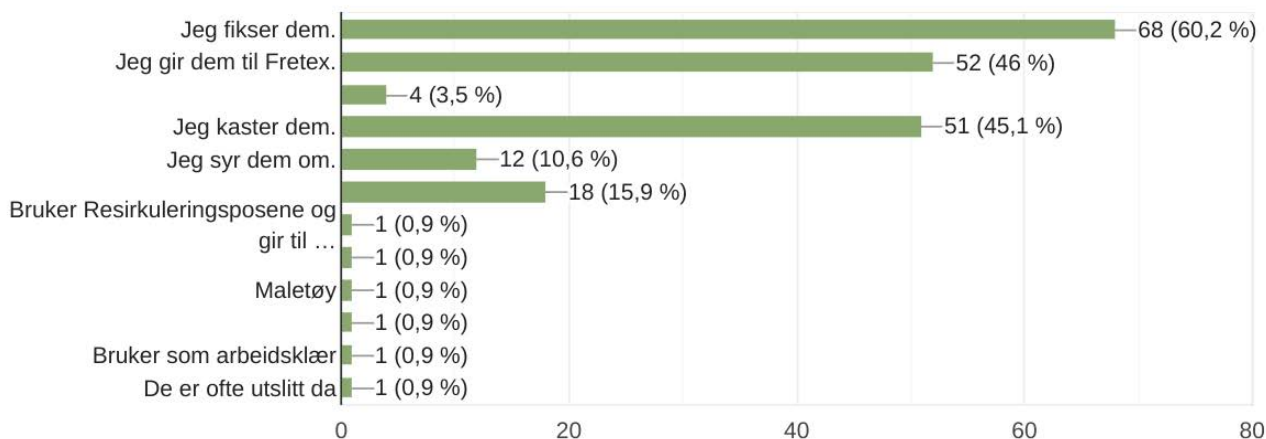
Jeg kaster dem. 51

Jeg syr dem om. 12

Jeg gir klærne til venner og familie. 1

Hva gjør du med klær som er ødelagt?

113 svar

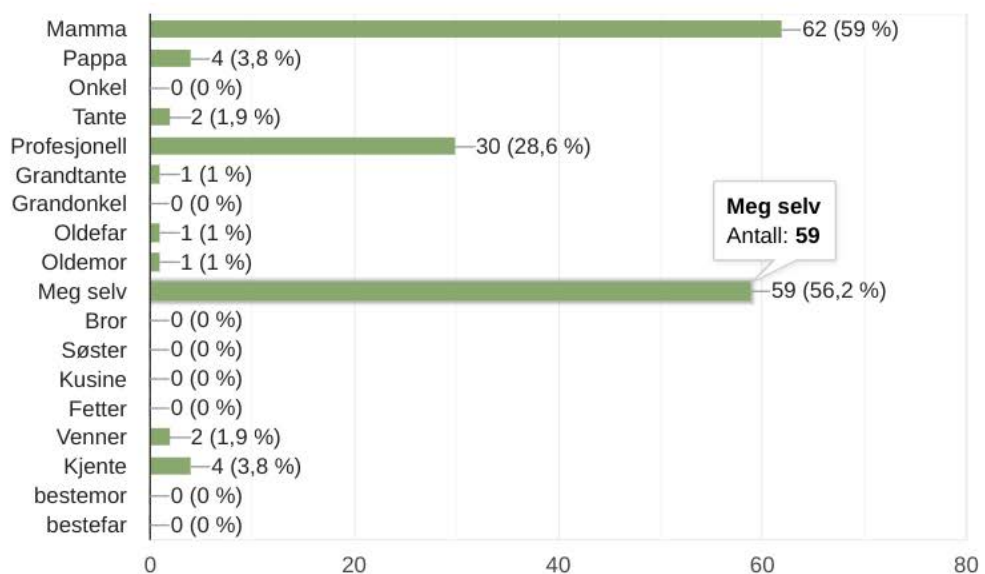

Her ble vi gledelig overrasket over at 68 av 113 reparerte klær. Vi hadde trodd at flere ga dem til Fretex. Vi likte ikke at klær som er ødelagt blir kastet, da er det bedre at Fretex får dem og kan gjenbruke tekstilfibrene, selv om det blir enda mere klær sendt dit. Det var fint å lese at noen syr om klær som er ødelagt, og så lurer vi på om ødelagte klær går til venner og familie som kan reparere klær.

4. Hvis klærne blir reparert, hvem reparerer dem?

Hvis klærne blir reparert hvem reparerer dem?

105 svar

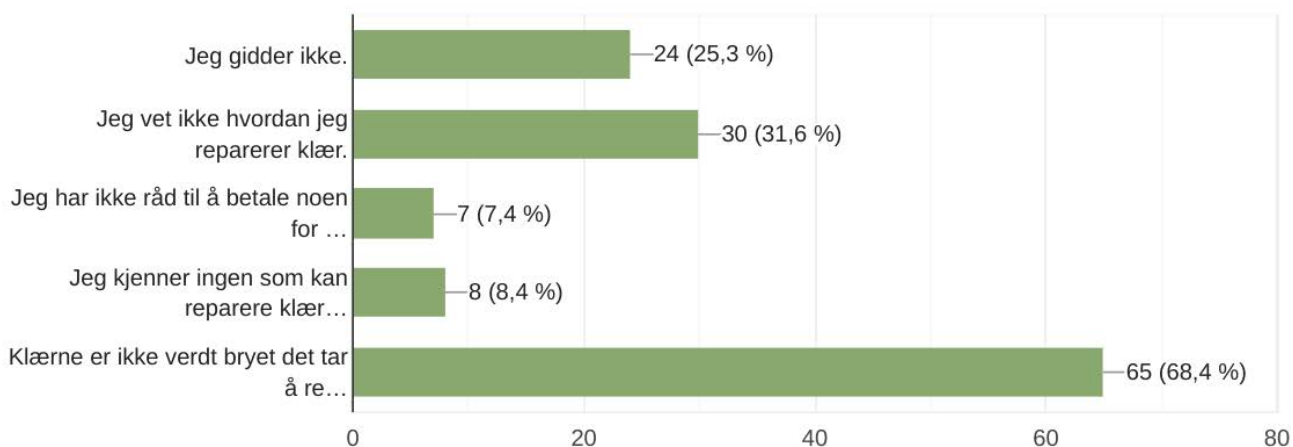

Vi var litt nysgjerrige på hvem som reparerer klær hvis de blir reparert. Vi laget en lang liste med muligheter, men bestemor og bestefar forsvant i en redigering av skjemaet, og ble satt inn igjen etter at de fleste hadde svart. Vi ser at vi burde ha satt "meg selv, kvinne" og "meg selv, mann". Da kunne vi sett enda tydeligere at det er forskjell på menn og kvinner her, Det er iallefall ingen tvil om at flere mammaer enn pappaer reparerer klærne, og det var også det vi trodde. Det som var litt overraskende, var at 30 stykker leverer inn klær til profesjonelle for å få dem reparert. Det synes vi er bærekraftig.

5. Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?

Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?

95 svar

Hypotesene våre var alternativene i undersøkelsen, og her trodde vi kanskje flest ville svare at de ikke visste hvordan de skulle reparere, men de fleste syntes ikke det var bryet verdt. Det vet vi ikke helt hvordan vi skal tolke, fordi det kan bety at klærne er så utslitte at de ikke er verdt en reparasjon, eller at plagget er såpass billig, at tiden reparasjonen tar ikke er verdt det. Det første synes vi er bærekraftig, men ikke det siste. Vi har lært at produksjon av klær er ikke så miljøvennlig, så da er det ikke bærekraftig at klær er så billige at man ikke vil bruke tid på å reparere dem.

Svar på intervju:

Vi har intervjuet 32 personer, 14 menn og 18 kvinner, og fått inn disse svarene.

Spørsmål 1. Gir du bort klær til Fretex? Ja: 32 Nei:0

Spørsmål 2.

Hvorfor gir du bort klær til Fretex?

Svarene var:

- De er for små, jeg bruker de ikke lenger,
- De er ødelagt, jeg har for mye klær,
- Jeg er lei av dem.
- De passer ikke lenger
- De er gamle.

Spørsmål 3.

Hva gjør du med klær som er ødelagt?

Svarene var:

- Reparerer de, Kaster dem,
- Jeg prøver å sy dem om,
- Gir dem til Fretex og resirkulering,

Spørsmål 4.

Hvis klærne blir reparert hvem reparerer dem?

Svarene var:

- Meg selv,
- Profesjonell,
- Bestemor,
- Min kone
- Mamma.

Spørsmål 5.

Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?

Svarene var:

- De er for bra
- De er utslitt, Det er for dyrt,
- Jeg er lei av dem,
- De er ødelagt,
- Jeg greier ikke å sy dem om,
- De er for små,
- Jeg gidder ikke å bruke dem selv om de er ødelagt.

For å se på forskjell på svar fra menn og kvinner, laget vi et skjema og satt svarene inn der.

Intervju med menn

	Under 20	21-35	36-50	51-70	71 og over	Totalt
1, Gir du bort klær til Fretex						
Ja	xxx	xx	xxxx	xxx	xx	
Nei						
2. Hvorfor gir du bort klær til Fretex						
De er små	xxxx	x	x			
Har for mye klær	x				x	
kjøpe nytt	x					
For kjedelige			x			

Gamle					x	
De som trenger		x	x	xxx		
Bruker du ikke lenger			xx			
3 Hva gjør du med klær som er ødelagt?						
Gir til resirkulering	xxx	x	x		x	
Kaster		x	x	x	x	
Reparerer	x		xxx	xx	x	
Gir til fretex	x	x	xxx			
Innsamling				x		

Intervju med menn

	Under 20	21-35	36-50	51-70	71 og over	Totalt
4. Hvis klærne blir reparert, hvem gjør det?						
Jeg selv			xx			
Mamma	xxxx	xx	x			
Leverandør					x	
Bestemor	x					
Kone			xx	xx	x	
Skredder				x		
profesjonell			x	x		
5. Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?						
Vanskelig	xx					
For dyrt					x	

Klærne er utslitt	x			xx		
Skadet	x		x			
Ødelagt		xx	x	xx	x	
Klarere ikke	x		xx			
dyrt			x	x		
Stygge		x				

Intervju med damer

	Under 20	21-35	36-50	51-70	71 og over	Totalt
1, Gir du bort klær til Fretex						
Ja	xx	xx	xxxxx	xxxx xxx	xx	
Nei						
2. Hvorfor gir du bort klær til Fretex						
For små.	x		xx	xx	x	
Bruker ikke lenger		x	xxx	xx		
De er ødelagt	x			xx		
Jeg er lei av de				xx	x	
De passer ikke lenger		x	xx	xxx		
De er gamle.		x		x		
3 Hva gjør du med klær som er ødelagt?						
Jeg kaster dem.	x	x	x	xxx		
Reparerer.		x	xxx	xxx	x	
Jeg prøver å sy dem om.	x			xx	x	
Gir dem til Fretex	x		xx	xx		

Intervju av damer

	Under 20	21-35	36-50	51-70	71 og over	Totalt
4. Hvis klærne blir reparert, hvem gjør det?	xx	xx	xxxxx	xxxx xxx	xx	
Meg selv.	xx	xx	xxxxx	xxxx xx	xx	
Mamma.			x			
Profesjonell.			x	xxx		
5. Hva er grunnen hvis klærne ikke blir reparert?						
De er så ødelagt at jeg ikke får det til.			xx	xx		
De er veldig slitt.		x	x	xx	x	
De blir sydd om.				x		
Klarer ikke å reparere de.	x	x	xx	x	x	
De er gamle.					x	
De er for små.	x					
Jeg gidder ikke å bruke de.			x	xx		

Vi kan lese ut av intervjuene våre, at kvinner gir bort flere klær fordi de ikke liker dem lenger, enn menn. En del klær blir gitt bort fordi de ikke passer lenger eller de er ødelagte.

Vi fant ut at det er flest damer som reparerer klær, og det stemmer med det vi så i den digitale undersøkelsen, og med det vi trodde. Likevel var det bare 8 som reparerte selv, og 6 som ikke klarte det selv av damene. Av mennene var det bare 2 som reparerte selv, men de har en mor eller kone som gjør det. Det var flere damer enn menn som fikk klær reparert av profesjonelle. Så lenge klærne blir reparert, er det jo bærekraftig. Mange av oss har erfaringer med at det er mammaene som reparerer klær, mens pappaene reparerer andre ting, men det er jo et helt nytt forskningsprosjekt hvis vi skulle finne ut mer om hvorfor det er sånn.

Konklusjon

Vi har lært at det er mye å tenke på når vi skal forske. Det å tolke resultater er ikke så lett. Å systematisere svar fra intervjuer er tidkrevende. Når vi samskriver i samme dokument hopper teksten fram og tilbake, bilder blir borte og vi mister oversikten. Det er litt vanskelig at alle jobber samtidig fordi det er ikke alltid noe for alle å gjøre.

Vi lurte på hvorfor så mye klær blir gitt til Fretex og hva som skjer med klær som er ødelagt. Vi synes vi har fått noen svar på det vi lurte på.

Vi så at det var store forskjeller på hvem som reparerer klær, det virket det som om det var absolutt flest kvinner som gjør. Samtidig ser det ut som om det er flest kvinner som gir bort klær fordi de ikke liker dem lenger. Hadde vi delt undersøkelsen vår etter mann og kvinne, ville vi fått litt sikrere svar på dette. Siden vi bare intervjuet 32 personer, kan vi ikke helt stole på at resultatene er representative for folk i Norge.

Mye klær gis bort til Fretex fordi de ikke passer lenger, eller fordi de er så ødelagte at de ikke er verdt å reparere. Dette synes vi er bærekraftig. Det som vi ikke synes er bærekraftig er at mye klær gis bort fordi vi har for mye klær, at vi ikke liker dem lenger eller fordi vi ikke kan eller vil reparere klær. Kanskje det blir vår generasjon som klarer å stoppe sløsing av klær?

Vi forteller det til andre:

Det som var fint at vi fant ut, er at det fremdeles er en del som reparerer klær, og mange av klærne som blir gitt til Fretex er klær som ikke lenger passer. Det som er dumt er at mye klær blir gitt bort fordi man ikke liker de lenger. Siden det var mange av foreldrene på 4. trinn, og folk de kjenner, som svarte på undersøkelsene, sender vi rapporten tilbake til alle foreldrene. Kanskje de tenker seg om flere ganger når de handler klær, slik at forbruket av klær iallefall kan gå litt ned i vår skolekrets. Vi håper også at vi vil ta med oss det vi har lært når vi begynne å handle klær selv. Kanskje vi blir en mer bærekraftig generasjon når det gjelder kleskjøp.